

SCI-CONF.COM.UA

EUROPEAN CONGRESS OF SCIENTIFIC ACHIEVEMENTS

**PROCEEDINGS OF II INTERNATIONAL
SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE
FEBRUARY 26-28, 2024**

**BARCELONA
2024**

EUROPEAN CONGRESS OF SCIENTIFIC ACHIEVEMENTS

Proceedings of II International Scientific and Practical Conference

Barcelona, Spain

26-28 February 2024

Barcelona, Spain

2024

UDC 001.1

The 2nd International scientific and practical conference “European congress of scientific achievements” (February 26-28, 2024) Barca Academy Publishing, Barcelona, Spain. 2024. 435 p.

ISBN 978-84-15927-35-8

The recommended citation for this publication is:

Ivanov I. Analysis of the phaunistic composition of Ukraine // European congress of scientific achievements. Proceedings of the 2nd International scientific and practical conference. Barca Academy Publishing. Barcelona, Spain. 2024. Pp. 21-27. URL: <https://sci-conf.com.ua/ii-mizhnarodna-naukovo-praktichna-konferentsiya-european-congress-of-scientific-achievements-26-28-02-2024-barselona-ispaniya-arhiv/>.

Editor

Komarytskyy M.L.

Ph.D. in Economics, Associate Professor

Collection of scientific articles published is the scientific and practical publication, which contains scientific articles of students, graduate students, Candidates and Doctors of Sciences, research workers and practitioners from Europe, Ukraine and from neighbouring countries and beyond. The articles contain the study, reflecting the processes and changes in the structure of modern science. The collection of scientific articles is for students, postgraduate students, doctoral candidates, teachers, researchers, practitioners and people interested in the trends of modern science development.

e-mail: barca@sci-conf.com.ua

homepage: <https://sci-conf.com.ua>

©2024 Scientific Publishing Center “Sci-conf.com.ua” ®

©2024 Barca Academy Publishing ®

©2024 Authors of the articles

TABLE OF CONTENTS

AGRICULTURAL SCIENCES

1. *Герасько Т. В.* 11
ВИДОВИЙ СКЛАД ПРИРОДНИХ ТРАВ У САДУ ОРГАНІЧНОЇ
ЧЕРЕШНІ
2. *Давидюк О. Г., Кобилінський Я. В., Барановський М. О.,
Пінчук Б. А.* 15
ЗНАЧЕННЯ ЯКОСТІ ЛІСОМАТЕРІАЛІВ ДЛЯ
ЛІСОПРОМИСЛОВОГО ВИРОБНИЦТВА
3. *Ліхушина Г. А., Бондарева О. Б., Скнипа Н. Л.* 18
ЕФЕКТИВНІСТЬ ВПЛИВУ АГРОТЕХНОЛОГІЧНИХ ЗАХОДІВ
НА ФОРМУВАННЯ ЗЕРНОВОЇ ПРОДУКТИВНОСТІ ПШЕНИЦІ
ОЗИМОЇ
4. *Піддубний С. В., Данилюк К. В., Гаращук Т. М., Крук Д. П.* 23
ЩОДО МОЖЛИВОСТІ ВІДНОВЛЕННЯ НАСАДЖЕНЬ СОСНИ
ЗВИЧАЙНОЇ В СУБОРАХ
5. *Світельський М. М., Іщук О. В., Ковальчук І. І., Матковська С. І.,
Слюсар М. В.* 26
ВПЛИВ ЗМІНИ ВМІСТУ СПОЛУК КАЛЬЦІЮ І ФОСФОРУ У
ВОДІ НА СТАН ІХТІОФАУНИ КОНТИНЕНТАЛЬНИХ ВОДОЙМ

MEDICAL SCIENCES

6. *Adilov K. Z., Rizayev Ja. A., Adilova S. T.* 30
SOLUBLE FORMS OF ADHESIVE MOLECULES IN SERUM AS
MARKERS OF ENDOTHELIAL DYSFUNCTION IN CHRONIC
ENDOTHELIAL DISEASE AS MARKERS OF ENDOTHELIAL
DYSFUNCTION IN CHRONIC GENERALIZED PERIODONTITIS
7. *Aliyeva Jamila Telman, Badalova Aytaj Tahir* 37
LIVER ENZYME DYSFUNCTION DEPENDING ON THE
COMPOSITION OF THE PERITONEAL EXUDATE
8. *Vorontsova L. L., Kovalenko V. A., Kozachuk O. S.* 40
THE INFLUENCE OF DIFFERENT TYPES OF ALCOHOL ON THE
CELLULAR LINK OF IMMUNITY IN INFERTILE MEN
9. *Алексєєнко Р. В., Рисована Л. М.* 46
РОЛЬ ПРОЗАПАЛЬНИХ ЦИТОКІНІВ ПРИ ПРОГРЕСУВАННІ
ДІАБЕТИЧНОЇ НЕФРОПАТІЇ У ПАЦІЄНТІВ З ХРОНІЧНОЮ
НИРКОВОЮ НЕДОСТАТНІСТЮ
10. *Богомол К. В.* 53
РОЛЬ ЕФЕКТОРНИХ ПАТОГЕНЕТИЧНИХ МЕХАНІЗМІВ В
РОЗВИТКУ СИНДРОМУ ВОЛЬФА-ПАРКІНСОНА-УАЙТА ТА
ПОГЛЯД НА СУЧАСНІ МЕТОДИ ЙОГО ЛІКУВАННЯ

11. **Бондар С. П.** 58
ВПЛИВ ПОМИЛОК В НАДАННІ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ НА ПОЛІ БОЮ НА РЕЗУЛЬТАТИ ВІДНОВНО-РЕКОНСТРУКТИВНОЇ ОРТОПЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ ПОСТРАЖДАЛОМУ
12. **Візір М. О., Пономаренко О. В.** 62
РОЛЬ ВІТАМІНУ D В РОЗВИТКУ ПСОРИАЗУ
13. **Гаврюшов Д. М., Заболотна А. В., Калюжна В. М., Андрійчук Т. П.** 65
ІНФЕКЦІЙНО-ЗАПАЛЬНІ ЗАХВОРЮВАННЯ ЖІНОЧИХ СТАТЕВИХ ОРГАНІВ: МЕТОДИ РАЦІОНАЛЬНОЇ ПРОТИМІКРОБНОЇ ТА ПРОТИПРОТОЗОЙНОЇ ТЕРАПІЇ
14. **Гузоватий О. Ю.** 72
ОСОБЛИВОСТІ ТЕРМІЧНИХ УРАЖЕНЬ ЗОВНІШНІХ ШКІРНИХ ПОКРИВІВ ПРИ МІННО-ВИБУХОВИХ ТРАВМАХ В БОЙОВИХ УМОВАХ СУЧАСНОЇ ВІЙНИ
15. **Коритнюк О. Я., Наумова М. І., Коритнюк Р. С., Давтян Л. Л., Дроздова А. О.** 76
ЗАСТОСУВАННЯ ТЕРАПЕВТИЧНОГО ЛІКАРСЬКОГО МОНІТОРИНГУ У GERІАТРИЧНИХ ХВОРИХ
16. **Локота Є. Ю., Локота Ю. Є., Грицак М. Є., Вовчок Р. В., Данюк Д. Е.** 83
АНАЛІЗ МІКРОБНОГО СКЛАДУ ТА ОЦІНКА ВПЛИВУ НА ЗУБНУ ЕМАЛЬ
17. **Овдіюк І. С.** 85
ВИКОРИСТАННЯ ВІРТУАЛЬНОЇ РЕАЛЬНОСТІ У РЕАБІЛІТАЦІЇ ПІСЛЯ ІНСУЛЬТУ: НОВИЙ ПІДХІД ДО НЕЙРОПЛАСТИЧНОСТІ
18. **Остапенко К. А., Овчаренко К. В., Бобро Л. М.** 91
СКЛАДНІСТЬ ТЕХНОЛОГІЙ ТА ВЗАЄМОРОЗУМІННЯ ЯК ФАКТОРИ ЗНИЖЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ТЕЛЕМЕДИЦИНИ СЕРЕД ПАЛІАТИВНИХ ПАЦІЄНТІВ ДОРΟΣЛОГО ТА ПОХИЛОГО ВІКУ
19. **Покришко О. В., Баланович І. О.** 99
МЕТОДИ ЛАБОРАТОРНОЇ ВЕРИФІКАЦІЇ НАЗАЛЬНОГО НОСІЙСТВА S. AUREUS
20. **Сафонова Н. О., Дейнеко М. О.** 102
ВПЛИВ АНЕСТЕЗІЇ НА ІМУННУ ВІДПОВІДЬ ТА РЕАКЦІЮ НА СТРЕС У ПАЦІЄНТІВ У ПЕРЕДОПЕРАЦІЙНОМУ ПЕРІОДІ
21. **Цвігун Б. Б.** 106
ЕТИЧНІ МІРКУВАННЯ В ХІРУРГІЇ: ІНФОРМОВАНА ЗГОДА ТА ПРАВА ПАЦІЄНТІВ – МАЙБУТНЄ ЕТИЧНОЇ ХІРУРГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

PHARMACEUTICAL SCIENCES

22. *Колосков В. Ю., Векшин В. О., Гриценко Д. О., Корольова Д. О.* 112
ВПЛИВ НАНОПРЕПАРАТУ $GdVO_4Eu^{3+}$ НА СТАН
АНТИОКСИДАНТНОЇ СИСТЕМИ ЖИВИХ ОРГАНІЗМІВ

CHEMICAL SCIENCES

23. *Ткач В. В., Торіна Н. В., Проконець Н. О., Васюк Л. О.* 119
КОМБІНОВАНІ ХІМІКО-МАТЕМАТИЧНІ ЗАВДАННЯ В
БРАЗИЛЬСЬКОМУ СТИЛІ НА ТЕМУ БОЛІВІЙСЬКОЇ
НАРОДНОЇ ПІСНІ

TECHNICAL SCIENCES

24. *Pohorielov D. I., Pohorielova T. O.* 123
DIGITAL TRANSFORMATION IN BUSINESS AND
MANAGEMENT: UTILIZING CLOUD TECHNOLOGIES, DATA
ANALYSIS, AND OTHER TOOLS
25. *Polyashenko S., Shushlyapin S., Haman S., Kobec M.* 127
INCREASING THE EFFICIENCY OF SMALL BIOREACTORS FOR
ANAEROBIC PROCESSING OF ORGANIC WASTE
26. *Zamikhovskiy L., Mohylin V., Motil Yu.* 134
USE OF DISCRIMINANT ANALYSIS FOR MONITORING THE
TECHNICAL CONDITION OF GAS TRANSFER UNITS
27. *Желновач І. О., Синжерян А. А., Гельдт С. В., Павленко С. М.,
Заводний О. О., Онищенко Ю. М.* 140
РОЛЬ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ
КІБЕРБЕЗПЕКИ ОБ'ЄКТІВ КРИТИЧНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ В
УКРАЇНІ
28. *Лимар М. М., Стадник А. О.* 147
ДОСЛІДЖЕННЯ ТА РОЗРОБЛЕННЯ СОЦІАЛЬНОЇ МЕРЕЖІ НА
ПЛАТФОРМІ ANGULAR
29. *Молодцов Д. Е.* 149
ВИЗНАЧЕННЯ ОСНОВНИХ ФУНКЦІОНАЛЬНИХ
ХАРАКТЕРИСТИК МЕХАНІЧНИХ ТУРНІКЕТІВ
30. *Радчук І. Ю.* 154
АНАЛІЗ ТА ПОРІВНЯЛЬНА ОЦІНКА МЕТОДІВ ТЕСТУВАННЯ
БЕЗПЕКИ ВЕБ-ДОДАТКІВ
31. *Сторчай Н. С., Гусейнов О. А., Запорожець В. І.* 160
ДОСВІД СТВОРЕННЯ ТА ДОСЛІДЖЕННЯ КОМПОЗИЦІЙНИХ
В'ЯЖУЧИХ
32. *Супрунов В. Р.* 164
РОЗПІЗНАВАННЯ РЕКЛАМНИХ ТЕКСТІВ ЗА ДОПОМОГОЮ
МАШИННОГО НАВЧАННЯ

33. **Хапченко О. В.** 168
 ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОТОТИПУ
 ТИФЛОТЕХНІЧНОЇ НАВИГАЦІЙНОЇ СИСТЕМИ НА ОСНОВІ
 СМАРТФОНУ
34. **Хапченко О. В.** 175
 ПРОЕКТУВАННЯ СИСТЕМИ АУДІО-НАВИГАЦІЇ ДЛЯ ОСІБ З
 ВАДАМИ ЗОРУ З ВИКОРИСТАННЯМ СМАРТФОНУ
35. **Чайковський С. Ю.** 182
 МЕТОДИКИ ОЦІНЮВАННЯ РІВНЯ ЯКОСТІ ПРИ ПРОВЕДЕННІ
 ЛАБОРАТОРНИХ ВИПРОБУВАНЬ: РОЗРОБЛЕННЯ ТА
 ВПРОВАДЖЕННЯ
36. **Юреско Т. А.** 186
 ІНТУМІСЦЕНТНЕ ПОКРИТТЯ ДЛЯ ЗАХИСТУ ЕЛЕКТРИЧНИХ
 КАБЕЛІВ ПРИ ПОЖЕЖІ

PHYSICAL AND MATHEMATICAL SCIENCES

37. **Abbasova Samira Vaqif, Hasanova Ramida Saladdin, Alakbarova Nazrin Jeyhun** 192
 ABSOLUTE AND RELATIVE ERROR IN MATHEMATICS
38. **Аркатов Ю. М., Георгаліна О. Р., Сінявський О. В.** 199
 СХЕМА ШИФРУВАННЯ, ЩО ВИКОРИСТОВУЄ ДЕРЕВА
 ТИПІВ МОНОТОННИХ БУЛЕВИХ ФУНКЦІЙ
39. **Калайда О. Ф.** 203
 МЕТОДИ ЧЕБІШОВА ЗНАХОДЖЕННЯ КРАТНИХ НУЛІВ ТА
 ПОЛЮСІВ СКАЛЯРНИХ ФУНКЦІЙ
40. **Мироненко О. В.** 205
 АНАЛІЗ ПОБУДОВИ МАТЕМАТИЧНИХ МОДЕЛЕЙ
 ВІЙСЬКОВИХ СИТУАЦІЙ ЗА ДОПОМОГОЮ
 ДИФЕРЕНЦІАЛЬНИХ РІВНЯНЬ
41. **Солдатенко С. С.** 209
 ФОРМУВАННЯ КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ НА УРОКАХ
 МАТЕМАТИКИ У ПРОЦЕСІ ВИКОРИСТАННЯ
 ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

GEOGRAPHICAL SCIENCES

42. **Daus M. E., Maistrenko I. Yu.** 215
 IMPACT OF THE WAR ON THE BLACK SEA
43. **Бубир Н. О., Серга Я. В.** 222
 СУЧАСНИЙ СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ РАЦІОНАЛЬНОГО
 ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ ПЕТРИКІВСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ
 ГРОМАДИ ДНІПРОПЕТРОВСЬКОЇ ОБЛАСТІ УКРАЇНИ

GEOLOGICAL AND MINERALOGICAL SCIENCES

44. *Буяневич І. В.* 227
BIOGEOMORPHOLOGICAL RESEARCH IN AQUATIC
SETTINGS: ENHANCING ACCESS WITH SMALL
PADDLECRAFT

ARCHITECTURE

45. *Еynullayeva Malahat, Murad Mir-zada* 231
FACTORS INFLUENCING THE FORMATION OF RESIDENTIAL
DEVELOPMENT IN THE CITY OF SUMGAYIT
46. *Гусейнова А. Р.* 238
АРХИТЕКТУРНОЕ НАСЛЕДИЕ НАХЧЫВАНА XIV-XX ВЕКОВ

PEDAGOGICAL SCIENCES

47. *Єфименко Н. Р., Коростиленко Л. П., Дорогейко Л. І.,
Серажим С. М.* 240
ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ В
ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ
48. *Зажарська Г. П.* 244
ПЕДАГОГІЧНА ТЕХНОЛОГІЯ: СУТНІСТЬ І ЗМІСТ ПОНЯТТЯ
49. *Кохан Л. В.* 249
ВИКОРИСТАННЯ ПАМ'ЯТОК-АЛГОРИТМІВ ПІД ЧАС
ОПРАЦЮВАННЯ ЗМІСТУ ДЖЕРЕЛ ІНФОРМАЦІЇ У ПРОЦЕСІ
ВИВЧЕННЯ ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН
50. *Крамаренко І. С.* 255
ЕФЕКТИВНЕ НАВЧАННЯ НА УРОКАХ ХІМІЇ ЗА
ДОПОМОГОЮ ПРОЄКТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
51. *Онкович Г. В., Молодиченко А., Орлова Є., Онкович А. Д.* 260
ВІКІДИДАКТИКА: МЕДИЦИНА У ВІКІПЕДІЇ
52. *Ткаченко О. М.* 272
ІГРОВА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ПЕДАГОГА
53. *Шинкарьова В. С.* 277
КЛЮЧОВІ ПІДХОДИ ДО РОЗРОБЛЕННЯ МІЖНАРОДНИХ
РАМОК ЦИФРОВИХ КОМПЕТЕНЦІЙ

PSYCHOLOGICAL SCIENCES

54. *Гандзюк Л. М., Ульянов В. О.* 281
ВПЛИВ СТРЕСУ НА ФОРМУВАННЯ ХАРЧОВОЇ ПОВЕДІНКИ
55. *Гегельська К. В., Лісовенко А. Ф.* 285
ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ
ІДЕНТИЧНОСТІ УКРАЇНЦІВ
56. *Парашкевова С. С.* 291
ВПЛИВ ЕМОЦІЙНОГО СТАНУ НА СНОВИДІННЯ: АНАЛІЗ
ІНТЕНСИВНОСТІ СНОВИДІНЬ ТА ЧАСТОТИ ЇХ
ЗАПАМ'ЯТОВУВАННЯ

57. *Шмалей С. В., Самокіш В. І.* 296
ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ МОТИВАЦІЇ
ВОЛОНТЕРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ

ART

58. *Kuznietsova T.* 301
THE PANTOMIME TODAY: THE SPECIFICS OF DIRECTING
AND THE APPLIED ASPECT OF STAGE PERFORMANCE
59. *Ілечко М. П.* 307
ТЕОРЕТИКО-МУЗИКОЗНАВЧИЙ АСПЕКТ ДО ВИВЧЕННЯ
ФЕНОМЕНА СЮЇТНОСТІ ЯК САМОСТІЙНОЇ ЖАНРОВОЇ
ОДИНИЦІ
60. *Пайлодзе Н. О., Абесадзе Н. М., Лурсманашвили Л. Г.,
Квантидзе Г. Д.* 314
ВИДЫ И ОСОБЕННОСТИ ОРНАМЕНТА В ИЗДЕЛИЯХ ГОРНОЙ
АДЖАРИИ
61. *Трушевська А. В.* 321
ІНТУЇЦІЯ ЯК ОСНОВНИЙ ІНСТРУМЕНТ СТУДЕНТА ТВОРЧОЇ
СПЕЦІАЛІЗАЦІЇ

HISTORICAL SCIENCES

62. *Гордійчук В. В.* 325
ЗБЕРЕЖЕННЯ ДУХОВНОЇ СПАДЩИНИ ТА БЛАГОДІЙНА
ПІДТРИМКА КОРЕЦЬКОГО ЖІНОЧОГО МОНАСТІРЯ В КІНЦІ
XIX СТОЛІТТЯ

PHILOLOGICAL SCIENCES

63. *Паладьєва А. Ф., Кужель Р. В., Терезюк Н. Ф.* 330
ВЕРБАЛІЗАЦІЯ СОЦІАЛЬНО ЗНАЧУЩИХ КОНЦЕПТІВ КРИЗЬ
ПРИЗМУ АНГЛІЙСЬКИХ ПРИСЛІВ'ІВ: МЕТАФОРИЧНИЙ
АСПЕКТ

ECONOMIC SCIENCES

64. *Lazarieva O., Mas A.* 344
LAND USE SYNERGETIC FEATURES
65. *Акулюшина М. О., Сарлачан Н. В., Іоргова Е. В., Абдулова Х. В.* 348
ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОЦЕСУ ПЛАНУВАННЯ В КОМЕРЦІЙНОМУ
БАНКУ
66. *Боденчук Л. Б., Баєва Т. Д., Тернова Ю., Сараїн В.* 355
ФІНАНСОВИЙ СТАН ПІДПРИЄМСТВА: ОЦІНКА ТА ШЛЯХИ
ОЗДОРОВЛЕННЯ
67. *Буреннікова Н. В.* 361
ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ
МАШИНОБУДІВНИХ ПІДПРИЄМСТВ З УРАХУВАННЯМ
РИЗИКІВ: СУТНІСТЬ, ПІДХОДИ ДО УПРАВЛІННЯ

68.	<i>Воздвиженський В. В., Балацький О. В.</i>	369
	ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ В ПОСТІНДУСТРІАЛЬНИХ ТРАНСФОРМАЦІЯХ АГРОПРОМИСЛОВОГО ВИРОБНИЦТВА	
69.	<i>Ганжала І. В., Шевченко Н. В., Терещенко Т. О.</i>	372
	СУЧАСНІ ТРЕНДИ ІНТЕРНЕТ-МАРКЕТИНГУ	
70.	<i>Дем'янчук І. В.</i>	376
	ЗЕМЕЛЬНІ РЕСУРСИ ЯК ОСНОВА РЕСУРСНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД	
71.	<i>Заєць М. А., Боденчук С. В., Григор'єва Ю. С., Малай О. І.</i>	381
	ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ УПРАВЛІННЯ ОПЕРАЦІЙНОЮ СИСТЕМОЮ ПІДПРИЄМСТВА	
72.	<i>Кисільова І. Ю., Фоменко С. С.</i>	387
	СУЧАСНИЙ СТРАХОВИЙ РИНОК УКРАЇНИ: АНАЛІЗ ТА ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ	
73.	<i>Ліганенко І. В., Боденчук П. С., Москалюк В. І., Ябс А. А.</i>	392
	УПРАВЛІННЯ МАРКЕТИНГОВОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ОРГАНІЗАЦІЇ	
74.	<i>Мірошніченко О. В., Приходько О. Ю., Бузіян І. І., Данилова Я. О.</i>	398
	СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ РОЗРОБКИ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ	
75.	<i>Прінци І. В.</i>	402
	СТАНОВЛЕННЯ КРЕАТИВНОЇ ЕКОНОМІКИ В УКРАЇНІ	
76.	<i>Прохорова М. Е., Лотарєв А. Г.</i>	409
	МІСЦЕ УКРАЇНИ У МІЖНАРОДНОМУ ЕКОНОМІЧНОМУ ОБМІНІ	
77.	<i>Томашевська О. В., Савченко М. В.</i>	416
	ЕКОНОМІКО-МАТЕМАТИЧНІ МОДЕЛІ УПРАВЛІННЯ ОБОРОТНИМИ АКТИВАМИ	
78.	<i>Юхименко М. С., Чала Т. Г.</i>	420
	ВАНІ СВІТ В УКРАЇНІ: АНАЛІТИКА НА МЕЗОРІВНІ	
LEGAL SCIENCES		
79.	<i>Крочак Є. І., Мельниченко М. В., Сьобко С. О.</i>	427
	ЧИ ПОТРІБЕН ОBOB'ЯЗКОВИЙ ТЕХНІЧНИЙ КОНТРОЛЬ ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ?	
80.	<i>Новик Б. В.</i>	430
	ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ СОЮЗІ	

ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОЦЕСУ ПЛАНУВАННЯ В КОМЕРЦІЙНОМУ БАНКУ

Акулюшина Марина Олександрівна

кандидат економічних наук

Сарлачан Наталя Валеріївна

викладач кафедри економіки та менеджменту

Іоргова Ельвіра Віталіївна

Абдулова Христина Валеріївна

студенти

Придунайська філія ПрАТ «ВНЗ «МАУП»

Ефективність управління в банку визначається якістю процесу планування, оскільки це забезпечує чітку координацію дій, єдність внутрішніх цілей, вибір найраціональніших шляхів розвитку та зменшення ризику помилкових рішень. Воно також створює передумови для ефективного контролю, управління структурою банківських ресурсів, підвищення готовності до змін на ринку і формування цілей діяльності. У цілому, в умовах розвитку банківської сфери, процес всебічного планування стає ключовим фактором для підвищення надійності, стабільності та ефективності діяльності банку. Планування допомагає визначити завдання для ефективного функціонування банку в майбутньому і швидкої адаптації до змін у зовнішньому середовищі. Воно є основою для прийняття управлінських рішень, виконання функцій установи, мотивації та контролю.

Досвід усього світу показує, що кожен банк обирає свою систему на основі загальних принципів, надаючи перевагу певним аспектам діяльності та використовуючи їх як основу для планування. Концепція планування продемонструвала свою життєздатність у банківській сфері: найбільш конкурентоспроможні банки - ті, що відділяють значну увагу розробці та коригуванню чіткої стратегії фінансового планування.

У практиці вітчизняних банків планування ще не стало стандартною практикою, але деякі з них недавно почали активно використовувати цей інструмент. Існують різноманітні причини, як об'єктивного, так і суб'єктивного

характеру, що сповільнюють процес впровадження планування у банківську діяльність. Серед них можна відзначити недосконалість нормативно-законодавчої бази, що регулює банківську діяльність, недостатність накопиченого досвіду, а також відсутність відповідно підготовлених фахівців. Крім того, на ринку, де ситуація швидко змінюється та є непередбачуваною, складно планувати діяльність банку на значні періоди часу.

Основною метою планування банківських операцій є підвищення їх ефективності та конкурентоспроможності [1, с. 79] Кожен банк має свої унікальні риси, які залежать від різних факторів, таких як організаційна структура, система цінностей, внутрішня культура, кадровий склад, та обрана система та методи управління. Всі ці фактори вимагають адаптації системи планування до конкретних умов. Формалізований підхід до розроблення планів також негативно впливає на процес впровадження планування в роботу банків.

Одним із значних недоліків практики фінансового планування є те, що воно переважно ґрунтується на фінансовому прогнозуванні діяльності банку, що базується на екстраполяції загальних даних (рідше - на розгляді окремих територіальних підрозділів), а не на реальному плані розвитку банку, який охоплює територіальні та структурні підрозділи, і враховує стан конкретних банківських послуг як основних об'єктів, що мають безпосередній вплив на прибуток банку за їх обсягом та якістю. Об'єктами фінансового планування в банках виступають активи і пасиви, а також доходи та витрати, пов'язані з ними [2, с. 325].

Серед ключових чинників, що сприяють удосконаленню процесу планування в банку, можна відзначити наступне:

- зростання конкуренції на внутрішніх та зовнішніх ринках внаслідок їх насичення;
- розвиток методології та інструментів планування;
- особливу увагу приділяють банки, що займають провідні позиції, та активно розвивають практику планування.

У більшості банків планування здійснюється через ідентифікацію джерел формування банківських ресурсів. Деякі банки базують своє фінансове планування на обчисленні прибутку від розміщених ресурсів та управлінні активно-пасивними операціями. Однак у всіх випадках банки намагаються максимізувати обсяг залучених ресурсів, не приділяючи належної уваги їх якісним аспектам.

Отже, планування, як ключова функція управління, є обов'язковим процесом визначення цілей діяльності на конкретний період та методів їх досягнення. Цей процес спрямовує структурні підрозділи на досягнення загальних цілей, забезпечуючи однонаправленість та координацію всіх процесів. Це дозволяє максимально ефективно використовувати наявні ресурси та професійно вирішувати різноманітні управлінські завдання.

Головною метою фінансового планування у банку є визначення та уточнення фінансових умов його функціонування. Це досягається шляхом розробки, узгодження та затвердження системи взаємопов'язаних фінансових планів, спрямованих на забезпечення відтворення банку за допомогою відповідних за обсягом та структурою фінансових ресурсів.

Фінансове планування входить до загального процесу планування, що включає:

- стратегічне планування, яке визначає концепцію розвитку банку та формує стратегічні цілі;
- тактичне планування, яке охоплює складання бізнес-планів;
- оперативне планування, яке встановлює конкретні завдання для досягнення стратегічних і тактичних цілей.

Кожен з цих видів планування має свій період і способи втілення результатів. Вони тісно пов'язані і діють послідовно. Початковим кроком є визначення основних напрямків та цільових параметрів економічного розвитку банку шляхом обрання загальної стратегії, що визначає завдання і параметри тактичного планування. Однією з ключових стратегічних цілей у фінансовій сфері банку є зростання доходів його власників та максимізація ринкової

вартості.

Тактичне планування визначає оптимальні поточні фінансові операції банку та розподіл фінансових ресурсів між підрозділами. Воно включає створення бюджетів на плановий період шляхом розрахунку фінансових результатів діяльності. Це дозволяє зазначити обсяги та джерела фінансування розвитку банку, структуру доходів і витрат, а також джерела їх формування. Також враховуються обсяги залучення додаткових фінансових ресурсів у зв'язку зі змінами власності для забезпечення необхідного рівня ліквідності та платоспроможності.

Оперативне планування є основою для розробки та реалізації поточних бюджетів за всіма аспектами діяльності банку, включаючи надходження та витрати коштів. Зазвичай воно охоплює майбутній місяць і розподіляється на дні, тижні та декади.

Таким чином, фінансове планування в основному базується на стратегічному та тактичному планах. Стратегічний план визначає концепцію та стратегічну мету банку, тоді як тактичний план на майбутній період, зазвичай на рік, конкретизує заходи та завдання для досягнення стратегічної мети.

Існують загальні етапи, які застосовуються у різних схемах планування. Вони включають аналіз та оцінку внутрішнього та зовнішнього середовища, формулювання бажаних напрямків та орієнтирів діяльності, розробку конкретних методів досягнення цілей, створення плану дій, формування та управління бюджетами, а також моніторинг виконання бюджетів та контроль якості планування з можливим коригуванням.

Таким чином, процес планування складається з циклу дій, який включає розробку стратегії, визначення оперативних планів, їх впровадження та контроль, а також врахування результатів для подальшого вдосконалення. Фінансове планування є постійним і неперервним процесом, де по завершенню планового періоду аналізуються результати та розробляються плани на наступний період. Цей процес вимагає встановлення основних тенденцій управління банківськими ресурсами та принципових положень у формуванні

фінансових відносин. Точність та чіткість планових показників визначає кінцевий успіх у функціонуванні банку.

Фінансове планування в банку втілюється через оперативний контроль операційної діяльності та орієнтується на планування активів і пасивів, обсягу власного капіталу та управління ризиками, зокрема ризиком ліквідності, кредитним ризиком та операційно-технологічним ризиком, що є ключовими в аспекті фінансового планування в банківському секторі. Стратегічні цілі банку виражені у формалізованому вигляді та відображаються у відповідних фінансових планах.

Дослідження процесу стратегічного фінансового планування в банку підкреслило, що воно повинне бути націлене на впровадження розробленої фінансової стратегії, яка відповідає загальній стратегії розвитку. Узгодженість фінансової стратегії з основною стратегією розвитку є ключовою передумовою формування ефективного фінансового плану.

У даному контексті, банк повинен впроваджувати систему збалансованих показників, спрямовану на безпосереднє втілення фінансової стратегії під час проведення оперативного та тактичного планування в управлінні фінансами банківських установ.

При аналізі звітів про виконання фінансового плану часто виявляється, що деякі показники перевищують прогноз, а інші залишаються невиконаними. Існують кілька факторів, що можуть пояснити невиконання фінансових планів:

- формальні підходи до складання фінансових планів, як, наприклад, множення фактичних даних на певний коефіцієнт на певну дату, не враховують не лише потужності банку, а й специфіку формування його фінансового плану. Наприклад, збільшення основних активів банку втричі не обов'язково призведе до збільшення кредитного або депозитного портфеля послуг у такому самому співвідношенні;

- часто фінансове планування обмежується простою екстраполяцією даних щодо розвитку банку з попередніх звітних періодів на майбутні. Такий підхід ігнорує макроекономічні тенденції, тому результати такого планування

мають обмежену практичну цінність, оскільки фінансове планування здійснюється без належного урахування зовнішніх економічних умов і має лише формальний характер;

- час від часу банки складають свої плани на основі прогнозу макросередовища, щоб виявити тенденції на ринку банківських послуг. Однак цей підхід не завжди приділяє достатню увагу мікросередовищу, передбачаючи, що воно відповідно реагуватиме на зміну зовнішніх факторів. Практика показує, що такий метод фінансового планування є малоефективним і не дозволяє банку досягти своїх цілей.

Для підвищення ефективності банківської діяльності важливо мати методiku фінансового планування, яка враховуватиме зміни в мікросередовищі банку, спричинені макроекономічними чинниками, та дозволить досягти найкращих фінансових результатів. Ключовим фактором, який впливає на ефективність планування, є потреба у збільшенні капіталу банку для забезпечення необхідного рівня конкурентоспроможності.

Отже, важливо звертати увагу на декілька ключових аспектів при фінансовому плануванні в банку. Це включає комплексне планування, яке поєднує стратегічне та оперативне планування, з урахуванням впливу найбільш важливих факторів на основні показники діяльності банку, а також урахування ризиків, пов'язаних з банківською діяльністю.

Таким чином, аналіз даних балансу, фінансової звітності у динаміці, та їх співставлення дозволить виявити закономірності та зв'язки між різними показниками, встановити особливості діяльності банку, чи його структурних підрозділів як у розрізі регіонів, так і загалом [3].

Організація процесу планування в банку включає в себе важливий аспект-контроль за виконанням планів. Цей аспект може бути вирішений різними способами. Одиниці банків передають функцію моніторингу виконання планів аудиторським підрозділам, тоді як інші створюють спеціальний підрозділ, який аналізує всю інформацію, повідомляє керівництво про відхилення від плану, їх причини та наслідки, і підпорядковується

безпосередньо вищому рівню управління банку. Роль керівництва банку в процесі планування полягає у визначенні пріоритетів розвитку, затвердженні планів і контролі за їх виконанням. Ефективність впровадження системи банківського планування буде досягнута лише у тому випадку, якщо вище розташоване керівництво банку розглядатиме її як необхідний елемент своєї стратегії.

Висновки. У рамках системи управління банком, ключовим напрямком є управління фінансами, що включає в себе планування, регулювання і контроль операцій, доходів і витрат банку, забезпечуючи стабільність фінансових показників і підвищення економічної ефективності його діяльності. Таким чином, планування є необхідною складовою управління банком, яке формує комплексну фінансово-економічну стратегію банку, що дозволяє максимізувати його позицію на ринку, досягати лідерства і є багатограним, різноманітним управлінським процесом.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Халатур С. М., Масюк Ю. В., Козина В. В. Підходи до планування фінансової діяльності банку в умовах макроекономічної нестабільності. Економічний вісник Дніпровського державного технічного університету. 2023 № 2(7) URL: [file:///D:/Users/user/Downloads/293759-%D0%A2%D0%B5%D0%BA%D1%81%D1%82%20%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%82%D1%96-680974-1-10-20231227%20\(1\).pdf](file:///D:/Users/user/Downloads/293759-%D0%A2%D0%B5%D0%BA%D1%81%D1%82%20%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%82%D1%96-680974-1-10-20231227%20(1).pdf)
2. Хрипко І. С., Азаренкова Г. М. Фінансове планування як основний елемент управління фінансовою діяльністю банку. Приазовський економічний вісник. 2019. № 5 (16). С. 324-328. DOI: <https://doi.org/10.32840/2522-4263/2019-5-55>
3. Чепелюк Г. М. Стратегічний аналіз та планування розвитку банку в умовах взаємодії з чинниками зовнішнього середовища. Електронне наукове фахове видання «Ефективна економіка». 2019 №5. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/5_2019/56.pdf